

PERCUSSIONS GRANS I PETITES: PIANO I CASTANYOLES

Belén Cabanes, dansa i castanyoles

Marina Rodríguez Brià, piano

Les dues artistes, successores de l'art de José de Udaeta amb qui van actuar per Europa, ofereixen aquest concert amb la voluntat de donar a conèixer l'excel·lent unió del piano amb les castanyoles dins del marc de la música clàssica. Aquest recital es va presentar l'abril de 2015 al Museu de la Música de Barcelona.

Les intèrprets acosten al públic el so de les castanyoles de diferents materials, formes i èpoques. A través d'un repertori variat amb música espanyola i clàssica i de texts rítmics creats especialment per les diferents peces musicals, tenen la voluntat de compartir les possibilitats sonores del piano amb aquest petit instrument tan particular. Amb percussions petites però de gran sonoritat com són les castanyoles i el so agombolador del piano, han creat un programa en el qual són benvinguts varis estils seguint lliurement una tradició, el toc de les castanyoles.

El recorregut que ofereixen està acompanyat de diferents anècdotes i records sobre el ball i la música que va des de l'Escola Bolera del segle XVIII fins als nostres dies. Apareixen personatges clau, com Antonia Mercé "La Argentina", Antonio "El Bailarín", Emma Maleras i, sobretot, el Mestre José de Udaeta que les va unir, amb qui van compartir escenari els últims anys de la seva carrera artística i a qui rendeixen un especial homenatge.

A més, donen a conèixer un dels últims compositors de música pel ball espanyol, Joan Flotats (1902-1988), actiu als teatres i acadèmies de dansa de la Barcelona dels anys 1940s-1950s.

Interpretaran obres de: Granados, Clementi, Antoni Soler, Albéniz, Flotats, Falla, Malats, Scarlatti, Bach.

Les castanyoles sempre ens resulten familiars, però sovint desconeixem els secrets que envolten el seu món particular i la seva història. Estretament vinculades als àmbits de la música i el ball, són una de les percussions més antigues. Amb un so peculiar, són capaces d'expressar una amplíssima gamma de ritmes i de colors, i alguns mestres il·lustres, com José de Udaeta, les van elevar a la categoria d'instrument de concert. Amb ell van treballar Belén Cabanes i Marina Rodríguez. Ambdues ens proposen descobrir noves sonoritats en un recull d'obres de diferents autors i èpoques.

(Museu de la Música de Barcelona, 2015)

Videos:

Sitges. Festival DONA-Art en femení, 2020- Flotats: <https://youtu.be/Tj3HujN6EVw>

Sitges. Festival DONA-Art en femení, 2020- Clementi: <https://youtu.be/7h3FQfoI2DY>

Institut del Teatre de Barcelona, 2019- Soler: <https://youtu.be/SyHJo6iW-wE>

Museu de la Música de Barcelona- Haydn: <https://www.youtube.com/watch?v=ZxzXtsZCN8Y>

Teatre Principal de Vilanova- Albéniz: <https://youtu.be/mZ6y9MDRYUk>

Prensa

“Marina Rodríguez i Belén Cabanes van encantar i delectar l’auditori aplegat als jardins del Casino Prado Suburense... el concert de piano i castanyoles fou un dels espectacles que van exhaurir les localitats.

... Les aportacions i explicacions prèvies omplien de sentit un espectacle que va créixer fins a embolcallar l’ànima de tots els presents”.

(Isidre Roset i Juan. L’Eco de Sitges, 10 de setembre 2020)

“No m’atreviré a valorar els aspectes més tècnics de Cabanes com a ballarina –els experts ja diuen prou que són impecables –però el que sí puc ressaltar és la seva energia, la seva alta capacitat expressiva i aquest llenguatge artístic propi que va afinant cada vegada més, amb la seva particular mescla de dansa espanyola, contemporània i flamenc [...] Musicalment, “Ocells d’ivori” és una delícia: Marina Rodríguez defensa amb solvència al piano les peces de Granados, Soler, Albéniz, Rodrigo, Mompou, Falla, entre d’altres, i Cabanes integra les castanyoles en aquestes partitures clàssiques amb uns arranjaments plens de matisos que fan que aquest petit instrument, en uns moments frasegi a l’uníson amb les melodies i en d’altres actuï de contrapunt percussiu. I així es va succeint un repertori atractiu, intens, que inclou obres d’aire molt espanyol, combinades amb d’altres més originals, com ara la melangiosa “Pájaro Triste” de Mompou, un dels moments més evocadors de la nit.

(Xavier Balfegó. Diari de Vilanova, 10 de febrer de 2012)

"..el ball de Belén Cabanes va més enllà de la dansa espanyola clàssica, la combina amb el ball contemporani, amb el flamenc, sap trobar aquell moviment amb què el seu cos se sent millor; no cal parlar del domini de les castanyoles. I el públic ho va agrair subratllant amb olés les peces i aixecant-se en bloc de peus al final".

(Diari de Vilanova , 4 d'agost de 2011)

“[...] Udaeta actúa espléndidamente acompañado por dos auténticas fieras: la bailarina-bailaora-concertista de castañuelas de Vilanova i la Geltrú, Belén Cabanes, y la pianista de Sant Vicenç de Castellet, Marina Rodríguez. Ambas derrocharon talento a manos llenas en el TNC.”

(El Secret de la Castanyola amb José de Udaeta). Teatre Nacional de Catalunya, Barcelona- La Vanguardia, Barcelona, 22/6/2000. Marjolijn van der Meer)

“Els múltiples sons de les castanyoles es van introduir en el toc de la pianista Marina Rodríguez qui, amb saviesa, va conduir el programa de la nit amb totes les seves grans exigències tècniques i variants interpretatives, com si es tractés de tocar en un grup de música de cambra.”

(Amb José de Udaeta i Belén Cabanes. Ludwigsburger Schlossfestspiele bzw, Internationale Festspiele Baden-Württemberg, Festival de Ludwigsburg, Stuttgart)

TRAJECTÒRIA CONJUNTA

Belén Cabanes, dansa i castanyoles

Marina Rodríguez Brià, piano

Belén Cabanes i Marina Rodríguez tenen un gran bagatge artístic personal i una llarga trajectòria compartida.

De l'any 1999 al 2005 van formar part dels espectacles *El Secret de la Castanyola* i *Capricho Español* amb José de Udaeta, destacant les seves actuacions a importantíssimes sales i teatres d'òpera d'Alemanya, com ara: *Würth Museum* a Schwäbisch Hall, *Festivals de Ludwigsburg* 1999 i 2002, *Aalto Opera* a Essen, Òpera de Berlin *Staatsoper Unter den Linden*, Òpera de Stuttgart *Staatstheater*. També han actuat al *Teatre Nacional de Catalunya*, a l'*Expo 2000* de Hannover, al *Teatro Libero* de Palermo, a la *Sociedad Filarmónica de Bilbao*, *Palau de la Música* de València, *Teatro Principal* de Burgos, *Floriade 2002* a Holanda, *Festival de la Porta Ferrada* a Sant Feliu de Guíxols 2001 i 2002, *Festival Isaac Albéniz* de Camprodon 2002, *Centre Cultural de la Caixa* de Terrassa 2003 i 2004, entre d'altres. Amb *El Secret de la Castanyola* van ser guardonats amb el prestigiós Premio de la Crítica del *Festival de Flamenco de Jerez 2004*.

Amb José de Udaeta, l'any 2002 van enregistrar aquest repertori pel programa *Nydia* de Televisió de Catalunya, canal 33.

Després de la retirada i decés de José de Udaeta, Belén Cabanes i Marina Rodríguez van continuar amb les seves actuacions i espectacles com, per exemple, al Palau de la Música de Barcelona, al Conservatori de Manresa, a les *Nits Culturals* de Sant Pere de Sallavinera, al Festival de Grafenegg (Àustria) o la Nikolaissaal de Potsdam (Alemanya).

L'any 2004 han format el trio *Ànima Nua* juntament amb la violoncel·lista Anna Mora, actuant a l'*Auditori Pau Casals* d'El Vendrell, al *Cercle del Liceu* de Barcelona, al *Teatre Metropol* de Tarragona al *Teatro Principal* de Burgos, entre d'altres. L'any 2010 han actuat a la seu del *Instituto Cervantes* de Madrid en el marc del festival *Ellas crean*.

El 31 de juliol de 2011 les dues artistes han estrenat el seu nou espectacle *Ocells d'ivori*.

El 2015 van presentar "Les percussions grans i petites: Tecles i castanyoles", dins del VIIIè cicle La música del Museu, concert comentat amb instruments originals del Museu de la Música de Barcelona.

A destacar el recital ofert dins dels actes d'homenatge a José de Udaeta per part de l'Ajuntament de Sant Pere de Ribes el 7 d'abril de 2019 a l'Església vella de Ribes. El 6 de setembre de 2020 han actuat al *Festival Dona, Art en femení* als jardins del Casino Prado de Sitges.

TRAJECTÒRIA INDIVIDUAL

Belén Cabanes, ballarina i castanyolista

Nascuda a Vilanova i la Geltrú, es forma a Barcelona i es titula al *Real Conservatorio Profesional de Danza Mariemma de Madrid*. Obté la revàlida Superior del Mètode de Castanyoles Emma Maleras.

Del 1988 al 1991 és membre de la "*Cía de Danza Espanyola de Barcelona*", del 1991 al 1995 forma part del "*Ballet Español Rafael Aguilar*" amb el qual fa gires tot Europa i el Japó. És fundadora de "*Flamenco Camerata*" (1996-2000) i co-fundadora de la "*Cia 2D1*" sota la direcció de J.C.Lérida (1998-2002). El 2000 obté el Premi a la "*Bailarina Sobresaliente*" al "*Certamen Coreográfico de Danza Española de Madrid*". El 2003 és solista de la "*Cia Talent Danza*", direcció Antonio Najarro i Pascal Gaona. Crea l'espectacle de dansa-teatre "*Temps de Flors*", juntament amb el guitarrista A.M.Germek, i fa la presentació musical al Musikverein de Viena amb la *Tonkünstlerschester*, dirigida pel mestre Andrés Orozco.

Treballa com a *partner* del Ballarí i Concertista José de Udaeta (1998-2007) en els espectacles "*El Secret de la Castanyola*", actuant a Aalto Theater Essen, Staatsoper Stuttgart, Staatsoper de Berlín, Òpera de Viena, Teatre Nacional de Catalunya, entre d'altres, i amb el "*Capricho Español*", junt a la pianista Marina Rodríguez.

El 2011 crea "*Ocells d'Ivori*", en homenatge a la memòria de José de Udaeta, també amb Marina Rodríguez. Coreògrafa i ballarina dels espectacles *Anima Nua* i *La Castanyola Contemporània*, fent gires per Alemanya i Àustria i actuant a l'Auditori de Barcelona, Musikverein de Viena, entre d'altres.

Enregistra com a concertista els CD's: *Tanganera* del guitarrista Victor Valls i col·labora en els contes CDs dedicats a Enric Granados i Isaac Albéniz (Produccions Bellaterra Música). Professora en cursos Internacionals. Artista convidada al gran Festival de Música Clàssica GMMF 2014 de Corea del Sud, al costat del violoncel·lista Lluís Claret.

Actualment és professora del Departament de Dansa Espanyola del Conservatori Professional de Dansa de l'Institut del Teatre. El 2015 obté el Grau Superior en Pedagogia de la Dansa.

El febrer de 2018 actua com artista invitada als actes culturals de la inauguració dels Jocs Olímpics d'hivern de Corea del sud, PyeongChang.

El novembre de 2018 impulsa l'Homenatge a José de Udaeta i Emma Maleras, presentat pel MAE (Museu de les Arts Escèniques) a l'Institut del Teatre de Barcelona.

El 2019 inicia un nou projecte junt amb la pianista i compositora Elisabet Raspall anomenat Jazztanyoles.

El juliol de 2020 participa com a concertista i testimoni dels darrers anys de la vida artística de José de Udaeta, en el projecte museístic i centre d'interpretació, que l'Ajuntament de Sant Pere de Ribes ha ideat en el Castell de la ciutat, on va viure els darrers 50 anys.

El 2020 col·labora en l'espectacle La Galeria del jove creador i ballarí José Maldonado amb una creació de castanyoles pel Festival de Jerez del 2021.

www.belencabanes.cat

Marina Rodríguez Brià, pianista.

Neix a Sant Vicenç de Castellet (Barcelona) i estudia al *Conservatori Superior Municipal de Música* de Barcelona, al *Conservatoire National de Musique, Danse et Art Dramatique* de Perpignan (França) i a la *Universitat Autònoma de Barcelona* i es llicencia en Música i en Filologia Francesa. Amplia estudis en diferents cursos internacionals i obté diversos premis en concursos de piano, de música de cambra i de poesia.

Ha actuat en sales com ara la *Laeiszhalle* d'Hamburg, l'auditori *The Sage* de Gateshead (Anglaterra), la *Nikolaisaal* de Potsdam, *L'Auditori* de Barcelona, Òpera de Stuttgart, *Teatros del Canal* de Madrid, *Palau de la Música* de Barcelona i de València, *Casa da Musica* d'Oporto, *Teatro Gran Rex* de Buenos Aires, Teatro de la Universidad de Santiago de Chile, Instituto Cervantes i Fundación March de Madrid, i en els festivals internacionals de Grafenegg (Àustria), Düsseldorf, Expo-Hannover, Ludwigsburg, Festival Chopin de Valldemossa o el *Gaudí 2nd World Congress*, entre molts altres.

Ha col·laborat amb les orquestres: Filharmonia de Cambra, Orquestra del Teatre Lliure, OBC, Orquestra de cambra catalana i l'Orquestra de cambra de la Simfònica Europea. Amb Joan Josep Gutiérrez han format un duet de piano incloent música del segle XVIII al XXI, amb actuacions a nombrosos cicles i festivals nacionals i internacionals d'Espanya, Alemanya i Colòmbia. Ha creat diversos espectacles com ara *Girasons* (encàrrec de l'*Auditori* de Barcelona i seleccionat al *Festival Teatralia*), *L'habitació de les joguines*, *Le vaisseau-piano ou la Reine des Fictions* i concerts comentats: *Viatjant amb el piano al cap*, *Concert de piano amb sorpreses musicals*, o *Spanish Piano Music*.

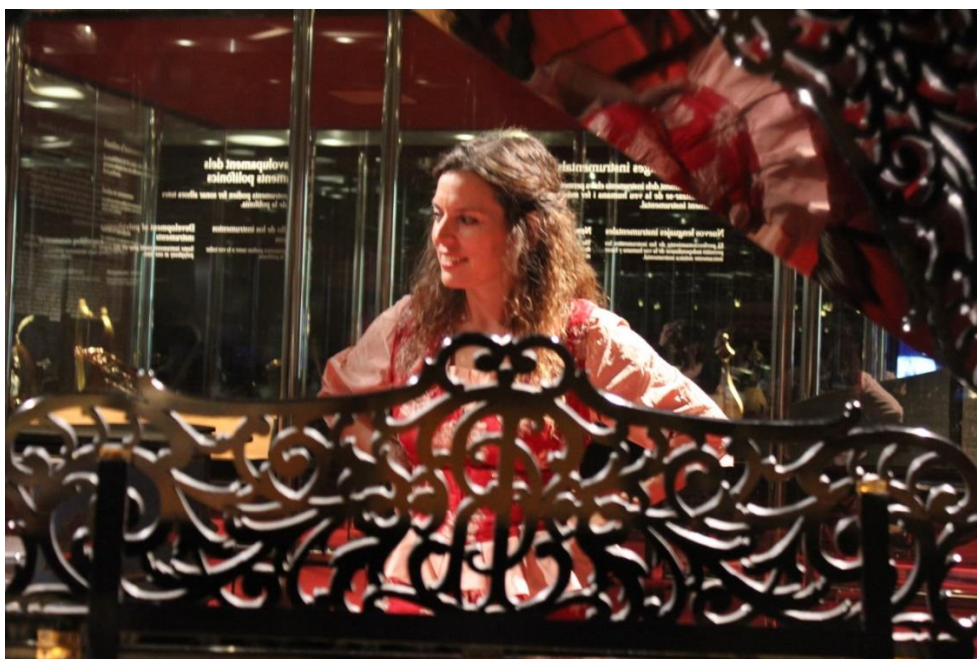
Ha gravat en nombroses ocasions per a Ràdio Nacional, Catalunya Ràdio, Catalunya Música, TV3, Canal 33, TV1, TV2, *Südwest Rundfunk*, RAI i *Radio France*. Ha publicat més de deu discs amb obres de compositors russos, danses del romanticisme per duet de piano, música espanyola per piano sol, o un monogràfic d'Albéniz, entre altres. És pianista però també coneixedora del pianoforte històric, instrument amb el qual també fa enregistraments i concerts.

Estudiosa del compositor Muzio Clementi, ha enregistat dos discs amb obres d'aquest autor. Ha donat conferències i cursos al Museu de la Música de Barcelona, Universitat de Barcelona, IEC o al Conservatori de Barcelona. L'any 2017 ha estat convidada als Estats Units a participar en les conferències de la *Historical Keyboard Society of North America*, tocant en el concert d'obertura i donant una conferència. També ha donat concerts de música espanyola a Columbia (South Carolina, Estats Units). Ha estat comissària d'una exposició sobre Clementi al Palau de la Música el 2018 i el 2020 d'una dedicada a la relació de Clementi amb Beethoven al Museu de la Música de Barcelona. És membre fundadora de l'Associació Muzio Clementi de Barcelona.

Amb Montserrat Gascón, el 2018 han estrenat el recital *Veus de fusta i cristall* amb un fortepiano i una flauta de vidre originals del segle XIX.

El 2019 ha estat invitada al Geelvinck International Fortepiano Festival (Holanda). Actualment presenta el recital "Beethoven i els músics de Londres". Dedicada també a la recerca, publica articles a revistes especialitzades.

www.marinarodriguezbria.com

Staff: Maite Ferré 0034 - 609314275
percussionsgransipetites@gmail.com

Espectacle inclòs a Programa.cat